

Македонскиот Бадник и Божиќ

Македонскиот Бадник и Божиќ со векови има мистика, традицијата, паганизам, културен култ...

Што вели Македонската Православна Црква за празнувањето...

Бадник или Коледе се нарекува денот пред роденденот на Исус Христос (Божиќ), според христијанството.

Етимологија

Зборот Бадник веројатно доаѓа од старомакедонскиот збор - да бидеш буден. Таа ноќ, како што...

Обичаи

Бадник е празник кој се прославува во кругот на семејството, со посна но, свечена вечера и преродни обичаи.

Во Македонија

Традиционално, во Македонија семејството се собира на вечера на Бадник. Се подготвува богата вечера со месо и леб.

На Бадник во секоја куќа се меси кравјаче, пита или погача во која се става пара. Вечерта кога се меси кравјаче, се мисли дека сите болести и несреќи се одмаздени.

Богати обичаи и верувања на Бадник се поврзани со обредниот оган како и со горењето на дрвјата.

Рано изутрината на Бадник, децата пеат и одат по куќите каде што добиваат подароци како што се кравјаче, пита и погача.

Една од најпознатите песни што и сега се пее во овие случаи „Коледе леде“ ја среќаваме и во запевките.

Коледе, леде!
паднало греде,
утепало деде.
Дедо се мачи,
баба го квачи,
со четири јајца
гускини, паткини!
О. О. коледе!

Божиќ, според црковниот календар, се празнува три дена.

Коледарски песни

1. Коледе, леде! Паднало греде, утепало деде.

Дедо се мачи, баба го квачи, со четири јајца.

Гусќини, гусќини! О, о, коледе!

2. Цуцул стои на грутка та си шије ќесулка. А што ќе му ќесулка?

- Да си бере жирчок. - А што ќе му жирчок? - Да си рани прасето.

- А што ќе му прасето? - Да му пушча лојца. - А што ќе му лојца?

- Да си мазни стапчето. - А што ќе му стапчето? - Да си тепа бабата.

- А што ќе му бабата? - Да му роди машко дете. - Како го викат?

- Ајчин, бајчин! Коледе, коледе!

3. Цуцул пасе говеда покрај река Ситница, и отаде лисица:

- Добро утро цуцуле! - Дал Бог добро лисице!

- Шчо је врева у село? - Комар бек се женеше

за мушичка девојка: еже - тапанарче,

желка - свирбација, мечка тесто валкаше,

повеќе го лапаше, на мечиња даваше;

петел дрва цепеше, јаричка ѓи редешпе;

вино пушчаше, повеќе растураше.

4. Сива, сива галабице! Дека си се осивила?

- Таму горе на небеси. Шчо имаше, шчо немаше?

- Таму има мала Бога, мала Бога и Божиќа,

си रहेа златни чаши, златни чаши и канати! Утре је Божик!

Запишал Г. Бојациов, соопштува Д. Матов.

Објавено во „Книжици за прочит“, Солун 1893.

Песни спроти Бадник Дебарско, од записи на Васил Икономов

1. Утре вечер - бадник вечер, бодни коња на пазара,

купи риба јогула, дојди дома да ја вариш,

сркни риба - убоцај се, пи си вино - весели се!

2. Теле велит: - Леле! Не колите мене,

ток` колите кокош! Кокош се скри пот кош!

3. - Сива, сива гулабице, од коде си долетала

до нашего господина? Шчо чинеше наш господин?

- Ми правеше златни чаши, златни чаши и канати,

да послужит млада Бога, млада Бога и Божиќа.

Божиќ ми е на небеси, слава му е по се земја.

4. Добро утро стара бабо! Дај ми колач и погача!

Напи се вино и ракија, појди в племна - запали ја!

Спкни каша - попари се, косни риба - убоцај се!

Од зборникот на Васил Икономов

До сите православни христијани Честит Божиќ –

Христос се роди! Вистина се роди!

